

大正十三年十月一日發行(毎月一回發行)

エスペラント語研究雜誌

MONATA ORGANO DE JAPANA ESPERANTISTARO

Jaro V
N-ro 10

第五年 第十號

Oktobro
1924

ENHAVO 内容

隣國の同志を訪れて	小坂 猜 二	201
國際詐欺語イード〔承前〕	小坂 猜 二	204
雪 姫 (註譯讀みもの)〔承前〕	松崎 克己	206
エスペラントの發音研究〔承前〕	岡本 好次	208
新刊紹介		212
質疑應答		213
科學及社會欄		214
電氣の水先案内—聖書に記された蟲—月から見た宇宙 ...		
俗謡の翻譯	小坂 猜 二	216
内地普及だより		218
森鷗外『杯』エス譯(承前)	梶 剛	200
懸賞課題		220

Japana Esperanto-Instituto, TOKIO, Uŝigome, Ŝin'Ogaŝamaĉi III-14 Jara a'ono
internacia ¥ 2.80 (7 svisaj Fr.); duonjara abono ¥ 1.40

700.049-B-40p

5
1924
10

„UYENO“ KOMERCA KOMPANIO

IMPORTO KAJ EKSPORTO

Marunouçi Building, Tokio Nipponlando

上野商事株式會社

東京市麴町區永樂町一丁目一番地
丸の内ビルヂング第八七九區
電話牛込六五八四番

KJOKKÔ-SÂ

MASINO-FAKO. MEDIKAMENTO-FAKO

3-1, Hamamaçu-çô, Siba-Ku Tokio

FREMDLIBRO-FAKO

N-ro 879, Marunouçi Building, Tokio

旭光社

機械部 藥品部

東京市芝區濱松町三の一番地
電話芝八二一番・高輪六〇五九

丸の内出張所

洋書部

東京驛前丸の内ビルヂング八七九區
電・牛込六五八四番・振替東〇五二九〇二番

カ
タ
ロ
グ
送
呈

エ
ス
ペ
ラ
ン
ト
圖
書
新
荷
着

LA REVUO ORIENTA

LABORINTO DE TIU ĈI NUMERO: MAMIĈI HORI.

POR PREMI LĀ MANOJN DONITAJN

(2)

Preskaŭ tri tagojn ni veturis tra dezerta kampo, ĉiam pli suden¹. En la vespero de la 24-a, kiam ni elveturis el Peking, estis malvarme, kaj jam en la sekvanta tago fariĝis pli kaj pli varme. Kiam ni alveturis Hankoŭ² on je 15. h. 40, la 26-an de Aprilo, ni, vestitaj per vintraj vestaĵoj, eksentis netolereblan varmegon³ kaj ŝvitis kiel banitaj³. Ĉe la stacidomo nin akceptis mia kuzino. Vespere ni promenis en la urbo, kun landokarto en la mano.

La 27-an ni vizitis Ŭu-ĉang⁴, tre malnovan urbon. La legantoj eble bone konas, ke tri urboj staras, unu kontraŭ alia, sur la Riverego (Ĉankiang⁵, aŭ Jang-ce-Kiang⁶, kiel japanoj ordinare nomas): Han-koŭ⁷, Ŭu-ĉang kaj Han-Jang⁸. Hankoŭ estas bela moderna havenurbo de mondkomerco, ligita kun la ĉefurbo Peking per „King-Han“⁹ fervojo, havanta okcent sepdek mil loĝantojn (kun trimil kvincent fremdlandanoj). Vaporŝipoj dekmil-tunaj povas albordiĝis ĉe la kajoj¹⁰, alveturintaj mil kilometrojn sur la Riverego.

Ŭu-ĉang, ĉefurbo de Hu-Pei¹¹ ŝtato, historie konata, kun duon-

miliono da loĝantoj, staras ĵus kontraŭ la urboj Hanĉoŭ kaj Han-Jang sur la dekstra bordo de la Riverego. La urbo estas ĉirkaŭita de kastelmuro kaj la fama kastelturo „Flava Gruo“ staris alte super la riverbordo. Sed la unua revolucia milito ĝin detruis. Por mi estis pli multe domaĝe, ke nur post kiam mi alvenis en Ŝanhajon, mi sciigis, ke en tiu ĉi urbo sin trovas esperantista grupo kaj sekve mi perdis la okazon¹² ĝin viziti.

En la 28-a ni vizitis la faman ŝtalfabrikojn en Han-Jang, kiu urbo sidas najbare de Hanĉoŭ trans la rivero Han-Sui¹³. Dank' al la malbona tempo financa¹⁴, la fabriko multe suferas: nur unu el 4 ducent-kvindek-tunaj blovfornoj¹⁵ funkciis kaj ŝtallaborejo¹⁶ tute ne funkciis.

Okazis lingva malfacilaĵo en tiu posttagmezo. Ni iris al filio de Niŝŝin Ŝipkompanio sur rikiŝoj, por aĉeti bileton. Mi diras al la rikiŝistoj: Ĉe-r tong i tong¹⁷ (Ĉi tie atendu nin). La rikiŝistoj afable rediras: Man, man-de¹⁸ (volu ne rapidi). Dum ni parolis en la kompanio, komencis pluvegi. La rikiŝistoj envenas kaj komencas ion kii. Mi penas ilin kompreni, sed vane, ili tro rapide krias. Mi, ripetas: atendu, atendu,.....sed ili daŭrigas kriegi, kvazas ili konsistas

nur el buŝo¹⁹! Venis fino al miane latino²⁰, sed ĥina! Tre povas esti²¹, ke ili volas foriri, ĉar komencis fluvegi. Kredeble ili postulas drinkmonon, kiel ĉiam okazas ĉe ili²². Kiel reveni la hotelon sen rikiŝoj en torenta pluvado. Mi fariĝis tute senpacienca²³ kaj kriis japane: Ĉesu vian kriaĉon, nur atendu! Teruritaj de mia krio, ili foriris ĉiam murmurante²⁴. Sed jen ni havis²⁵! Survoje la hotelon²⁶, ni havis majn pantalonojn malsekitaj²⁷ de pluvo, ĉar niaj rikiŝistoj ne havis por ni genuokovrilojn. Mi do estis tute hontigita²⁸: kiel ne povis esti²⁹, ke niaj bonaj rikiŝistoj kriadis al ni, avertante, ke ili ne havis la genukovrilojn kaj ke ili revenos hejmen por preni ilin, por ke iliaj gastoj ne malsekiĝu? Nur, se ili konis Esperanton!

Je la 21. horo kaj duono ni prenis vaporŝipon „Talee³⁰“ kaj komencis malsupren flosi sur la malluma Riverego.

Je la 3-a horo, la 29-an, ĉe Hŭan-Ŝih-Kang³¹, ni elŝipiĝis. La ŝipo ne ĵetas ankron, sed ĝi nur sin flosigas³² laŭ la riverfluo, kaj la gastoj, kiuj volas elŝipiĝi, transsaltas en boaton alflankigitan³³ al la ŝipo. Sur la boato estis kelkaj ĥinoj.

Ĉu vi iras al Hsi-Ta-ren³⁴? subite min demandis unu ĥino staranta apud mi en la boato.

Tre bone! ĉar ni intencis viziti tiun „Hsi-Ta-ren“ (Sinjorego Niŝi, nome S-ro K. Niŝizaŭa). Mi sciigis, ke la alparolinto³⁵ estas servisto ĉe S-ro Nisizaŭa kaj estas preta nin gvidi.

Ni trovis en la mallumo lanternon

de vaporŝipeto, kiu venis nin akcepti. Jen denove lingva malfacilaĵo—aŭ pli done³⁶ tiun ĉi fojon, „Monsistema“ malfacilaĵo. Mi demandis la remiston, kiom mi pagu. Al mi ŝajnis, ke li postulis 40 kupromonojn por unu persono kaj tiom mi pagis. Kun fia krio la remisto ion rapide krias. Post kelkaj ripetoj de demando mi sciigis, ke li postulas 4 arĝentmoneretojn. Dank' al tiu ĉi malkompreno, mi lernis, ke en tiu ŝi distrikto oni nomas arĝent monereton (10 spesdekoj) „ĉiao“³⁷, kiun Pekinanoj nomas „mo“³⁸. Efektive „ĉiao“ estas oficiala nomo, sed en Peking oni kutimas diri „mo“, ekzemple 25 spesdekoj = liang (2) „mo“ ŭu (5)³⁹. Eraro okazis pro tio, ke mi prenis „ĉiao“ por „tiao“⁴⁰, alia unuo de bronzmonereto kun kvadrata truo en la mezo.

La vaporŝipeto tuj nin kondukis al Ta-jeh kaj la servisto al la domo de S-ro Niŝizaŭa. Oni donis al ni bone preparitajn litojn kaj ni dolĉe dormis tri horojn, ĝis la oka.

Ta-Jeh⁴¹ estas famekonata ferminejo, kaj S-ro Niŝizaŭa, oficisto de Japana Ŝtalfabriko Jaŭata, mastrumas tiun ĉi minejon. Tiu ĉi parto de Ĥinujo (enkalkulante⁴² Ŝanhajon kaj Hanĉou) ofte estas la centro de la kontraŭjapana movado, sed neniam okazis simila⁴³ en tiu ĉi loko Ta-Jieh, dank' al la ĉeesto de S-ro Niŝizaŭa, kiun ĥinoj respektegas, nomante lin „Hsi-Ta-ren“ (Sinjorego Niŝi). Ekzistas bela amikeco inter ĥinoj kaj la japanaj oficistoj loĝantaj tie ĉi. Matene Gesinjoroj Niŝizaŭa akceptis nin

varmege. Je la 11-a horo ni veturis per speciala vagono al la minejo. La fermino estas vere grandioza. La tutaj montoj, en tavolo de pli ol 80 metroj, estas fero. Oni ne bezonas fosi en la tero, nur faligas per dinamito flankon de l' montoj. Se oni elfosos milionon da tunoj ĉiujare, la mino liveros al ni feron por 700 jaroj. Mi nur rimarkis sur kelka feroko verdan koloron, kiu rakontas ĉeeston de kupro.

Tiun vesperon ni estis invititaj al la vespermanĝo de S-ro Ĉou⁴⁴, prezidanto de la loka fama Cementa Fabriko. Ĉar ni jam bone alkiutimiĝis al amika festeno ĉe ĥinoj en Pekingo, mi tute sentis min hejme inter ili. Kutima drinkado, aŭ pli bone drinkigo,—kaj la ĥinoj respektis min nomis „hai-liang“⁴⁵ („markvanta“).

Je la 1-a horo la 30-an, ni elitiĝis kaj forlasis la vere gastaman⁴⁶ domon de „Hsi-Ta-Ren“. Kortuŝan dankemon mi sentis, kiam mi vidis, ke la maljuna sinjorino Niŝizaŭa ne dormis por diri al ni adiaŭsaluton.

Ĉe Hŭan-Ŝih-kang ni transsaltis el boato en vaporŝipon „Hsiang-Jang“⁴⁷ kaj daŭrigis malsuprenveturadon sur la Riverego.

Veturado sur la Riverego estas ja ĝuo mem⁴⁸. Dum ni sidas en apogseĝo sur la ferdeko, belaj panoramoj de vastaj kampoj, arbaroj, pitoreskaj montoj malproksimaj, sablaj insuloj, junkoj,..... ŝanĝiĝas diverskoloraj⁴⁹ antaŭ miaj okuloj, malrapide prezentante sin unu post alia. Ofte strangformaj rokoj ĉe la bordo nin salutas. Agrabla venteto alblovas al ni super

trankvila supraĵo de l' riverakvo. Ĉio impresas nin, nuntempajn okupite loboregantajn homojn, pri la eterneco de naturo.

Je la 13-a horo kaj duono, la 1-an de Majo, ni atingis la kajon de Nanking⁵⁰, faman antikvan urbon.

Ni tuj vizitis la urbon aŭtomobile, vizitis la ruinigitajn palacon kaj tombejon de antikvaj imperiestroj. Nur bedaŭrinde estas, ke ĉiuj vidindaĵoj estas „estintaj vidindaĵoj“, ĉar ili detruitaj de oftaj enlandaj militoj. Pli bedaŭrinde estis, ke tiam mi ne sciis, ke S-ro Ŝan, unu el la pioniroj de nia movado en Ĥinujo, loĝas en tiu ĉi urbo (aŭ pli bone ekster la urbo) kaj mi ne povis havi la plezuron lin vidi.

Je 23-a horo mi prenis vagonaron al Ŝanhajo⁵¹, centro de Esperantisma movado de Ĥinujo. Pri mia alveno mi jam sciigis telegrafe al S-ro Hujuz⁵², nia ĥina samideano, delegito de U.E.A. Kredeble kun morgaŭa suno min salutos ĥinaj amikoj ĉe Ŝanhaja stacio. Kun dolĉa sonĝo mi bone dormis.

Je la 6-a kaj 50, kiam mi ekstaris sur la perono de Ŝanhaja Stacidomo, rekte venas al mi du rusoj. Unu el ili per mano min salutas iom komike kaj diras: Ho mia amiko S-ro Ossaka! Kiel longe mi vin ne vidis!

Kia agrabla surprizo neatendita⁵³! Malnova amiko rusa tiel intima, tiel kara ĉiam en mia memoro!

Kiu do estis tiu rusa esperantisto?

[Daŭrigota]

—K. Ossaka.

(脚註は 205 頁を見よ)

國際欺詐語イード

第十二 優音と實用と

國際語はその發音が優雅で快く響くものでなくば世に行はれ得ぬ。エスペラントはロオマ系の語のみならずスラヴ系ゲルマン系等の語をも採用してゐてしかも全體として發音の調和が害はれず優雅であるのは幸にして創案者ザメンホフがピアノなど奏し得た音樂にも人並以上の耳を持った人であつたからである。獨逸語から來た *baldaŭ*, *anstataŭ*, ギリシヤ語出身の *kaj*, ロシヤ系の *nepre*, *krom*, チェツク語の *ĉu* など、ロオマ系の單語の中に交つて少しも不自然の感を起さしめぬ位、よくこなれてゐる。況んやイード語は獨逸やスラヴ系の單語を追放し、純ロオマ、純フランス語化したのである故、その發音の調諧優美なることは言をまたず——と云へるかと思ふが、左にあらす。ゴツゴツして相和せざることを數の子とパンを一所に食ふが如し。論よりは證據、次の二文を讀み較べてみればわかる。

(a) エスペラント:

Mia malobeema filo freneziĝis. Mi ekrimarkis, ke en la kuirejo li rompis kokson al kokidino; en budo per sago li vundis monedon, struton, tinkon, kiel bandista lavango. Sekve, mi devis tuj vergi lin, por ke li kvietiĝu.—Vi senvestigu vin, hirudo, —mi diris.

(b) イード:

Mea desobeidiigiva filio folijis. Me rimarkeskis, ke en la koquerio ilu ruptis hanco ad hanyunino; en echopo per flecho ilu vundis chuvo, strucho, tencho, quale avalaŭcho di banditi. Konseque me devis quik vergagar ilu, por ke ilu quietijez.—Vu desvestizez vu, sanguisugo;—me dicis.

此の例で見ればイードの方がエス文より二十一文字多い。又エスペラントには *ĉ* の音は一つも含まれてゐないが、イード文は

ch (= *ĉ*) が七つ、*qu* が五つ、*gu* が一つ入つてゐる。

發音の優雅を缺くことは次の二つの重大なる結果を生んだ。

(一) イードには美しい文學が生れない。詩が生まれない。事實イードで今迄發行された圖書は教科書のみで文學書はない。然しイデオリスト達は泰然としてこう云つたものである：『國際語は實用が主である。科學や商業方面に用ひらるべきものである。文學は國際語に生るべきものでない。依てイードは文學書などは出版せぬ』然しイードには純文學書がなかつたのみならず科學書類も遂に發行せられなかつた。當然の事である。エスペラントに就ても大に考へねばならぬ。『エスペラントももつと實用的にならねばいけない。商業上に用ひられ科學書類をもつと發行するがよい』と云ふ人がある。尤もなことであるが實社會と云ふものは決して *utopio* ではない。世界の商業者がオイソレと直ちにエスペラントを使ひ出すものではない。科學書は書くのはいくらでも書けるであろうが、出版は中々むづかしい。書肆は決してそんな賣れない本は引き受けぬ。國際語の成效に至る道程に始めから『實用』はない。利益はなくてもやろう、今日未だ利益を得る様な状態になつてゐないから益々やられねと云ふ様な理想のために働こうと云ふ人を引き入れることから普及が始められる。そして一人、二人、三人とその數が増してゆく。人口が増して先づ出版され得る圖書と云へば萬人に賣れる『文學書』である。即ち國際語は人民を作り、文學を生み、そして人口増加と共に次第に『實用』が生じて來るものである。イードの失敗は實に此の『實用』と云ふ事のみを考へてゐた『空想家』のみが多かつたからである。エスペラントの成功はエスペラント主義の内的思想、即ち人類人主義があつたからである。此の大理想の旗下に多數の人々が馳せ參じた。人口が漸次に増して行つた。もう今日エスペラントを廢滅さすといふことは一民族を絶滅さすと同じ困難さである位力あるものとなつた。是は全く多くのエスペランチストがザメンホフの尊い理想に

感激して働いた『實際家』であつたからである。

(二) 發音がギョチなく滑でない事、既述の如く文法がむづかしいために自由なる會話演説は望まれぬ。既に本誌にも書いた事であるがその一好例がある。一昨年(一九二〇年)の日本エスペラント大會の晚餐會に當時文部省が招いたイデイスト、パーマー教授を國際語の友として招待し、席上敬意を表するため丘博士の令息英通氏(當時一高在學)と私とがイード語で挨拶をやり、パーマー氏に何かお話を乞ふた。すると氏はどうもイード語では話が出來ぬとて英語で一場の演説をやり進藤靜太郎氏が之をエスペラントに通譯した。會が了つてからラムステッド公使が笑ひ乍らイードで話が出來ぬのはパーマー君ばかりでなく誰でもそうだと。それに就て面白い話はフキンランドの國會がエスペラントに對して第一回の補助金下附の豫算を出した時同國のイデイスト連が妨害運動を起して補助金を二分してイードにも與へよと請願した。そこで國會はエスペラント以外にもイードと云ふ國際語があるのを知つて大に驚き早速審査を行ふことになり、ヘルシンキ大學教授某イデイストと同大學教授であつたラムステッド博士を委員に任命し對論させることになつた。そこでラムステッド教授はエスペラントとイードはよく似た言葉だから互に充分話はわかる。僕はエスペラントで、君はイードで議論をしてみようぢやないかと云ふと、イードの某教授は頭をかくていや實は僕はイードでは話が出來ぬと。そんなら誰でもよいフキンランド國でイードで喋れる人を出してくれと云つた處國內に一人もイードを話せる人がなく結局國會はエスペラントのみに補助金を與へることに決定したと。

實際當夕の光景は吾々に深い印象を與へた。英國の大學の助手であつた堂々たる言語學者のイデイストばかりつきし話が出來ぬ。商科大學豫科の一少年がその英語演説を流暢自在にエスペラントに通譯したのである。更に我がエスペラント界の重鎮京都帝大の八木、商科大學の由里氏等が交々立つて懸河の辯を振つたのをパーマー教授は

何と聞いたであらう。大分其後は遠慮勝ちになつた様であるが、矢張りイードを『理論上』よいと屢々云つてゐた様である。學者の頑さからか、イード根性からか。

* * * * *

是でイード語そのものゝ講義を了り、次回からイード普及史を概述する。それは獻身奉仕に満ちた美しいエスペラント普及史とは事かばり、詐瞞を以て終始した醜惡なる陰謀史である。

(203 頁より)

〔隣國の同志を訪れて〕 1 南へ南へ 2 暑くてたまらぬ 3 ビツシヨリ汗をかいた 4 武昌 5 長江 6 揚子江 7 漢口 8 漢陽 9 京漢(鐵路) 10 埠頭につく 11 湖北(省) 12 (訪ふ)機會を失した 13 漢水(をへだて) 14 不景氣のため(困つてゐる) 15 燐礦 16 製鋼工場 17 這兒等一等 18 慢々的 19 顔中を口にして(叫ぶ) 20 Venis fino al mia latino 『チンブンカンでわからない』と云ふ句をもちつたもの 21 (歸りたい)と云ふ事かも知れぬ 22 此奴等によくある事だが(酒手がほしいと云ふのだらう) 23 ムシヤクシヤして 24 グツグツ云ひ乍ら 25 處がそれ! 26 ホテルへの途上 27 ヅボンをぬらした 28 全く恥ぢた 29 (膝掛けを取りに行つてくると云つた)のでないさどうして云へようか 30 大利丸 31 黄石港 32 (川流のまゝに)流してゆく 33 横づけにした 34 西大人 35 話しかけて來た人 36 と云ふよりもむしろ(今度は貨幣制度の難義) 37 角 38 毛 39 兩毛五 40 41 大冶 42 上海漢口をも含み(此の地方) 43 その様な事(排日) 44 周 45 海量 46 御厄介になつた(家を去る) 47 襄陽丸 48 愉快云はん方なし 49 色様々に 50 南京 51 上海 52 胡愈之君 53 奇遇

* * *

NEĜULINO

雪 姫

註 譯

其 五

Aliformigita tiamaniere ŝi iris trans la sep montojn al la sep malgrandeguloj, frapis la pordon kaj ekkriis: „Bela komercaĵo malkara, malkara!“ Neĝulino elrigardis tra la fenestro kaj diris: „Bonan tagon! Kion vi vendas?“ — „Bonan komercaĵon, belan komercaĵon! Laĉojn de ĉiuj koloroj“ — respondis la duonpatrino kaj montris laĉon plektitan el multekolora silko. „Mi ja povas enlasi la bonan virinon“ — pensis Neĝulino, malriglis la pordon kaj aĉetis la belan laĉon.

そう云ふ (tia'manier'e) 風に姿をかへ (ali-form'ig'ita) 女王は七つの山を越え七人の小人のところに参り、戸をたいて呼びました; 『美事な品 (商品 komerc'aĵ'o) お安い, お安い』雪姫は窓ごしに (tra) おもてを見まして (el'rigardis) 申しました: 『今日は! 何を賣つてゐるの?』 — 『結構な品物, 美事な品物! あらゆる色の打ち紐』と此の繼母は答へました, そして五色の (多くの色の multe'-kolora) 絹で編んだ (plekt'ita) 帯紐を見せました。『このいゝおばさん (婦人) なら (ja) 入れ (en'lasi) てもいゝわ』と雪姫は思ひ, 戸のかけ金をはずし美しい帯紐を買ひました。

Ali'form'ig'ita 『形を變へられて』と受身の形になつてゐるのに注意せよ。此の如く日本語では普通自動的に云ふ所を西洋語では他動的に云ふ事が多いのである。Ŝi sin vestis per rozkolora vesto. 彼女はばら色の衣物を着てゐた (ばら色の衣物を以て自身を着せた sin vestis) = Ŝi estis vestita per rozkolora vesto. = Ŝi vestiĝis per rozkolora vesto.

Aliformigita = Sin aliformiginta = alformiĝinta

{ trans la monto 山の向ふ側に (物がある)
trans la monton 山を越して (山向ふへ行く)

〔比較〕 tra la fenestro 窓を通して

{ plekti (組み紐などを) 編む
triki (靴下シャツ, などあみ針で毛糸を) 編む。 — trikilo あみ物針
rigli la pordon (かけ金, 門で) 戸をかふ, 戸に門をかける。 riglilo かけ金, 門。
ŝlosi la pordon (鍵をかけて) 戸をかふ, 戸に鍵をかける。 — ŝlosilo 鍵。

„Mia infano! — diris la maljunulino — ne tiel! venu, mi mem laĉos vin.“ Neĝulino suspektis nenion, starigis antaŭ ŝi kaj lasis sin laĉi per la nova laĉo. La duonpatrino laĉis rapide kaj tiel forte, ke al Neĝulino mankis la spiro kaj ŝi falis kiel senviva. „Nun vi ne estos plu la plej bela“ — diris la reĝino kaj forkuris.

『まア此の子は! — と老婆は申しました — そうするのではないの (ne tiel)! (こゝへ) お出で, このわたしが (mi mem) しめて上げましょ』雪姫は何の疑念もなく (suspekt'-ante nenion), 老婆の前へ立ち (star'ig'is) その新調の紐をしめさせました (lasis sin laĉi). 繼母は大急ぎでしめました, しかもひどいことしめたので (tiel forte, ke) 雪姫は息がつまり (al Neĝulino mankis la spiro) いきもかよはぬ様になつて (kiel sen'viva) 倒れました。『さア今では (Nun) お前は一番の美人ではもう (plu) ないのだよ』と女王は云つて逃げて行つてしまひました (for'kuris).

Ŝi lasis sin laĉi (de la maljunulino) = Ŝi lasis sin, ke la maljunulino ŝin laĉu. (身なまかせて) 紐をしめさせた。

= Ŝi lasis la maljunulinon laĉi ŝin = Ŝi lasis la maljunulinon, ke ŝi laĉu ŝin. 老婆に紐をしめさせた。

Post momento la malgrandeguloj revenis hejmen vespermanĝi. Kiel ili ektimis, kiam ili ekvidis amatan Neĝulinon sur la planko! Ŝi ne moviĝis, kvazaŭ senviva. Ili levis ŝin kaj rimarkinte, ke ŝi estas tro forte laĉita, tratranŝis la laĉon. Ŝi

komencis spiri, kaj iom post iom revenis la vivo.

間もなく(瞬間の後に)小人は夕食をやりに帰宅しました。彼等が床の上に〔倒れてゐる〕愛する(am'ata)雪姫を見ました時まア何て(kiel)びっくりした事でせう。雪姫はまるで(kvazaŭ)死んだ者(sen'viva)の様に身じろぎもし(mov'igis)ませんでした。小人たちは雪姫を引き起しました(levis)そして雪姫はあまり強く締めつけられてゐるのであるさ氣がつき(rimark'inte)帶紐を切り放ちました(tra'tranĉis)。雪姫は息をし始めました,そして段々さ(iom post iom)生氣が(vive)もどつてきました(re'venis).

{unu post alia 一つ一つ, 一人一人, 續々
paŝo post paŝo 一歩一歩さ
iom post iom 少し宛, 段々に。

Kiam la malgrandeguloj eksciis, kio okazis, ili diris: „La maljuna butikistino estis neniŭ alia, ol la malpia reĝino. Gardu vin kaj enlasu neniun dum nia foresto.“

小人達は一部始終を聞き知り(ek'sciis, kio okazis)まして(kiam)申しました:『その老寄つた物賣り婆(butik'ist'ino)は餘人ならぬ爵當りの(mal'pia)女王であつたのだ。用心をして(gardu vin)わし等の留守(for'est'o)中には決して誰も入れてはなりません。』

ek'scii, kio okazis. 何か起つた(okazis)かを知る, 一部始終を知る
neniŭ alia, ol ~ ~ よりも他の者ではない,
~に他ならず, 餘人ならぬ ~
sin gardi 身を守る, 用心する。

La malbona virino, reveninte hejmen, iris al la spegulo kaj demandis:

„Speguleto mia, speguleto hela,
Kiu en la lando estas la plej bela?“

La spegulo respondis kiel ordinare:

„Vi estas plej bela ĉe ni, ho reĝino,
Sed trans montoj kaj rivero
Sur la de l' pigmeoj tero
Milfoje pli bela estas Neĝulino.“

惡婦め〔女王〕は、家へ歸りまして、鏡のさころへゆきそして尋ねました:

『私のかゝみ, 暗れた姿見

此の國で一の美人はだあれ』

鏡はふだんの通り(kiel ordinare)答へました:

『女王様, こゝでは一の美人です,

ですがお山を越えて河こえて

小人のお國へ行くならば

百千倍も美しい雪姫さま』

{ordinara 通常の, 普通の, ふだんの

ordinare 通常, 普通(には)

{kiel ordinare 常の如く, いつもの様に

{kutimo (日常の)習慣, しきたり

{kutima kunveno 例會

{kiel kutime いつもの通り

Kiam ŝi tion aŭdis, ŝi tiel ektimis, ke la tuta sango fluis al la koro. Ŝi komprenis, ke Neĝulino reviviĝis. „Nun mi preparos ion pli bonan, por neniigi vin.“

女王がこの事を聞いた時にはひどくびっくりして, 全身の血が胸に(心臓に)こみ上げ(流れ)たのでした。女王は雪姫がゑみがへつた(re'viv'ig'is)のだなと悟りました。『さア此度は(Nun)お前をなきものにする(neni'igi)ため(por)何かもつさよい事を(ion pli bonan)たくらんで(準備して)やろうぞ』

{nenio 何も...無し

{neniigi 無にする, 絶滅せしむ

有島武郎氏の『宣言』

醫學士東宮豊達氏が兼ねて有島氏の許可を得て翻譯された『宣言』は獨逸 Hirt & Sohn 書店から出版されました。日本エスぺラント社に來てゐます。

兩母音の間で氣息を弱めるは二つの音節を形成するのは丁度上圖 A に示す如く一度高くなつて低くなつて再び高くなれば二つの山ができるのと同じである。これに反して兩母音の強さを同じにして發音すればどうかといふに前圖 B で示すようなもので一つの山しかできない。即ちどこにも切目や低い所がないのだから二つの山といふことができない。それを全く同じように同じ強さで二母音を發音してその間で氣息をちつとも弱めなければ長い一個の母音を發音したのと同じであつて聽者の方からいへば全く長母音一個をきいたにすぎないもので如何に長くても途中に谷(氣息の弱い所)がない限り一音節である。もし又氣息を途中で急に弱めずに漸次に弱めていつて次の母音に移ればそれはやはり前圖 C で示すように一つの山即ち一音節の母音をきくより外はない。漸次に強めた場合も同様で一音節の長母音をきくにすぎない。

之を譬をひいて云へば音樂で四分音符は八分音符の二倍の長さであるが八分音符二つでは四分音符一回に對して二回オルガンの鍵をたたく即ちそこに二つの八分音符の間で一つの切目が生じる。二個の母音の間に休止或は弱めをひく時は即ちこの八分音符二つの價値の如く確然と二つの價をみとめ得るに反し一個の長母音は丁度四分音符の如く長さは二倍長くとも明かに一個の價しかないことになる。

だから esperanto といふ四音節語は中の母音を皆長く發音して e:spe:ra:nto: といつてもやつぱり四音節で別に八音節になるわけでない。歌にうたつた場合のようにある母音は他のよりもよけいゆつくり歌つてみてもやはり音節の數に變りがない。所でこれらの各母音を長く發音して途中で氣息をブツと弱めるならば眞正の八音節語となる。即ち各母音が別れて各々二音節を形成して eespeeraantoo となるからである。こんな語は esperanto には存在せない。ローマ字などで大阪を oosaka としても ôsaka としてもどちらの綴でもよいといふことになつてゐるが實際この理窟からゆくと前者は四音節語であるし後者は三音節語であるべきだ。

(但しローマ字の母音の上の $\hat{}$ の記號は長母音をあらはすもので I.F.A. の (\cdot) に相當するものを考へて) だから oosaka の方は「オオサカ」と四音節に發音すべきだし ôsaka の方は「オーサカ」と三音節に發音すべきことになる。iidamaçi と i:damaçi (飯田町) の如きもその例である。どちらが正しいのか著者にはわからぬが普通の現代の發音通りにいへば「オーサカ」即ち ôsaka の方が正しいのはいふまでもないことである。

日本語のことはこゝでは問題でないがエスperanto における連續二母音は夫々一個の音節を形成することを忘れないようにしてほしいそして zoologio を zo-ologio (五音節) と發音して zo:logio (zôlogio 四音節) と發音するのは正當な發音でないといふことに注意されたい。

合成語又は文中における母音の連續の場合にはその母音の間で氣息を休止中斷することは既に述べた。

そこで今度は同一の子音が二個連續した場合を考へてみよう。

そこでまづ子音はこの場合破裂音とその他の摩擦、滑、鼻、諸音とに二大別して考へる必要がある。即ち摩擦音も滑音も破裂音の如くに氣息が一瞬間遮斷されるといふことがなく連續的に音がでゝゆくし鼻音の方も口腔の方では遮斷されても鼻腔の方ではちつとも遮斷されないからやはり連續的とみられる。それでこゝではこの三音をひきくめて連續音と命名することにする。即ちこゝでは子音を連續音と破裂音とに二大別をして各別々に考へてみるゝ都合がよい。

先づ第一に破裂音の方から始めるが初めにあたつて破裂音の性質について少し調べておく方が便利である。

そこで破裂音は發音の際明瞭な三つの過程をへて成立することを考へてもらいたい。その例に [p] 音をさる。まづ [p] の發音には兩唇が兩方から近よつてくる第一の過程がある。そして兩唇がひたさくつつくまでは第一の過程に屬するのであるがくつついた瞬間氣息が一旦全く遮斷されるのである。これが第二の過程である。このかたく結ばれた兩唇の間を氣息がブツとつきやぶつて

つまり [p] 音が空中に飛び出すのだがこれが第三の過程である。この破裂音でもこの三つの過程をもつてゐる ことがわかる。所が連音に於いては必しもこの三つが皆獨立して存在するといふわけでない。今説明の便宜上上の三つの過程を「入」「中」「出」と呼ぶことにする。

例へば lampo といふ連音についてみるにこの中の [p] は既に [m] の場合にくつゝいた兩唇がそのままの状態であるから [p] の「入」の過程は不必要である。それが一層はげしくなるを英語等で attempt を atempt と發音したりするようになるのでこれでは [p] の「入」が [m] に「出」が [t] に奪はれてしまつて [p] 自身の立つ瀬がなくなつたわけである。

これと同じ理窟で pp tt kk の如く破裂音がかさなるをすればやはり第一の [p] の「入」が第二の [p] の「入」をかかれてしまふわけであるし第二の [p] の「出」が第一の [p] の「出」を兼ねてしまふことになつても不都合ではない。だから結局兩唇が兩方から近づいてくつゝくまでの過程(兩方の [p] の「入」)と「中」の過程と兩唇が離れる過程(兩方の [p] の「出」)とがある許りとなるから [p] が一つあるのと殆んど同じようになつてしまふ。(それで現在の歐洲語において同一子音二個の連續は全く同子音一個と價值が同じく唯その直前の母音が短母音となる場合が多く二個の價值をもつ場合は極めて例外である。) しかれば二つの [p] が存在することを意識されるようにするにはどうすればよいかといふにそれには「中」の過程を二人前だけ長くすればよいことになる。で [pp] の發音はつまりまづ兩唇をくつゝけて第一の p をつくりすぐその「出」をつくらずに尙いくらかの時間を置いてから第二 p の「出」即ち兩唇をはなして プツ と破裂の響をだすようにすればよい ことになる。之は日本語でいふ促音と同じ發音の仕方であつて即ち rappa (ラツパ) koppu (コツプ) の中の pp と同じ發音の仕方であるが「中」の過程を長くした方が兩方の子音が明瞭にあらはれてよい。尙この場合前の p はその前の音節に後の p はそのつぎの音節に屬せしめて各々別の母

音にひゞかせて一層二箇の p を意識せしめるようにするさよいのである。勿論 エスペラントでは各音をてきるだけ明確に發音すべきであるから [pp] 音即ち同一子音の重複の發音に際して兩者の [p] の間即ち「中」の位置で氣息の小脱出をなさしめて發音すれば結局兩方の [p] が各自「入」「中」「出」の三過程をもつことになるがこゝういふ風にして發音すれば一層 [p] が明瞭にあらはれるしエスペラント語としてはこの方が正しいのであらうが随分重くるしくなる。

日本語の促音をこのやり方で發音すれば「コップ」が「コツプ」になつて全く日本語ではなくなつてしまふ。所で上述のように英獨佛語等では同じ子音のかさなつたのは大抵一つの子音と同じ價值しかないのであつてこの點は エスペラント たちがふから十分注意すべきである。英語等でも coat-tail のような合成語では日本語の促音のように發音するようである。扱 エスペラントでこゝういふ子音が連續することは普通合成語においてもこゝることであるからさげられるだけさけるようにする方がエスペラントの belsoneco を保つ上からいつても ortografio の上からみてもよいわけである。例へば kamp'puto といふような合成語をつくる場合には kampopato としたら苦しい目をして [pp] の發音をすることもいられれば耳できいても氣持のいい音となる。扱 エスペラントではこゝういふ破裂音の連續は普通こゝういふ風に母音を中間へいれるを合成語ではおこらなくなるがしかし中にはどうしてもさげられないものもあるし又一文中でならんだ二つの語の間におこることがある。例示すれば

- 1) dekkvin, dekkelkaj, ekkuri,
vicenzuristo,
- 2) sep pomoj, ok knaboj, cent tagoj,
sub boato

これらの例において第一の場合では促音類似の發音でいゝが第二の場合の二つの語の連續では兩方の破裂音を別々にはつきりと發音した方がこれを促音のように發音したのよりはすつとわかりやすく又理窟からいつても正しいと思ふが餘り重苦しくなるから praktike には促音のようにいつてもまあ

差支へないと思ふ。

次に連続音一般について考へよう。連続音はその名の示す如く氣息の休止がないもので息のつく限り連続できるのが普通であるからよほど母音に類似した點がある。それで二音連続の發音も母音の場合とは同様のである。

まづ順序として摩擦音 [s] をこつて性質を考へることとする。[s] の發音のためにはまづ舌端を硬口蓋の方へ近づける一定の隙間ができることを氣流がこすつて通る [s] 音となるのであつてしかもいくらかも續けることができる。これにも破裂音の時のように「入」「中」「出」の三過程を考へることができるが連続音では「中」の過程即ち舌と口蓋が一定の隙間をもつて氣流がそこを流れてゐる時が一番大切な所で「入」や「出」は殆んど問題ではない。それで「出」の必要な破裂音の場合とはよほど趣きがちがつてゐる。

しからば二個の同じ連続音はごういふ風に發音するかといふにまづ [ss] なる音で考へるこまづ第一の [s] の位置に舌をもつていつて摩擦の響をだして [s] の音をだす所で第二の [s] をだすにはもう既に舌の位置が丁度いい位置にきてゐるから續けてそのまゝ [s] 音をだせばそれは連続した一個の長い [s] 音一個の價值しかないものでごうしてもこれを二個の [s] とは考へられないしからば二個の [s] を意識さすにはごうすればよいかといふにそれは全く母音の時と同じように途中で氣息を弱めるか全く一瞬間休止することよいのである。かく發音すると第一の [s] の「入」と「中」の次に休止がきて第二の [s] の「中」と「出」とで [ss] の發音が終るのであつて第一の [s] の「出」と第二の [s] の「入」とが消失するのである。理論的にみれば第一の [s] の「中」の次で舌の位置を下げて第一 [s] の「出」をつくり再びもその s の位置において第二 [s] の「入」の過程をおいてみるべきだろうがそうした所で聞いてゐる人にこつては全くそんな舌の移動は不明であるから前述のように發音したのさ何等かわりがなくたゞ舌の運動だけ餘計である。これの方も日本語の促音と類似のものであるが促音よりもしつかりさ

發音する方が一層明瞭になつてよいと思ふ。摩擦音では全く促音と同じようであつて例へば issô (一艘) 中の ss の音があらはすものとエス語の dissolvi 中の [ss] の音と殆んど同じである。併しかゝる場合にも前の [s] は前の母音 [i] に伴はれ後の [s] は後の母音 [o] に結付いて音節をつくつてゐるのだから前の [s] を [i] に響かせ後の [s] を [o] 音に響かせるように常に心掛けて發音すれば一層二音を明瞭に意識せしめる上において役立つものである。

滑音 r l 鼻音 m n が二音續いた場合も全く摩擦音の場合と同様の意味で考へればよいのであるがこれに對する日本語は促音とはいはない。

滑音 r l のかさなつたものは日本語に全くないが例へば [ll] なら舌を l の位置において舌端を口蓋へしつかりさくつつけてその兩側から氣流をだし一度途中で氣流を弱めるか又は中止して再び氣流を流れさすと [ll] が二個はつきりさ區別されるわけである。[rr] は r の發音の模様で變るが普通巻き舌の r ならば全く二個の r を個々別々に發音するに過ぎない。

鼻音 m n を連続した場合は日本語にもあつて例へば amma (按摩) emma (闇魔) kanna (鮑) annai (案内) 等における [mm] [nn] と同じなのである。[mm] では兩唇の閉鎖は只一度しかしないのであつて鼻からだす氣息を途中で弱めるか一時中斷すれば m が二個あることが明瞭に意識されるのである。

これら連続音が同一音隣り合つておこる例をあげれば。

- 1) dissolvi, ekssekretario.
- 2) mallerta, sur rampi,
- 3) sinnomi, memmova,
- 4) ĝis somero, bonaj jakoj,
- 5) al la, sur roko,
- 6) sennacieco, krom mokoĵ.

以上の中 [ll] の連続は割合よくおこるから注意する必要がある。即ち接頭字 mal- 準接頭字 al- el- が l で始まる語と結付いた場合並びに前置詞 al el が冠詞 la 又は l で始まる語の前にきた時に屢々おこる。この [ll] の發音については既に述べたからそのやり

BIBLIOGRAFIO

(新刊紹介)

◎BERNA OBERLAND, Berna Alpfer-vojo Bern-Lötschberg-Simplon; 41 × 45.5 cm., p. 2.

瑞西 ベルンアルペン 鐵道の案内地圖で一面にベルン市以南の地勢を Panorama として美しい彩色で刷つてある。近く足下にベルンの市街を表はし、中央にはグリーンツェル及ツェルネルの湖をへだて、白雪の冠をいたったユングフラウ岳其他アルペンの高峯が連なるあり。鐵道は山湖の間を縫ふて走り、有名なシムプロントネルをぬけて遠く伊太利の海岸ゲノアまで延びてゐるのが見える。裏面にはエス文の案内記及鐵道順路地圖が刷つてある。

◎ESPERANTO Grammar and Commentary, de Majoro-Generalo George Cox; 11 × 16 cm., p. 390; British Esperanto-Association, 17 Hart Street, London W.C, 1; 4-a eldono.

英國 エスペラント 普及の初期に於て簡にして要を得た學習書はオーコンナーの Students Textbook であつたが。それに對して説明の細微を穿つてくわしい獨習書はコックス陸軍中將の本書であつた。1906年來版を重ねること四版(日本の所謂何版かは話がちがふ)、今日に至る迄英國の エスペラント 界を益してゐるのを見ても 永久的生命のある良學習書たることを證するに足りる。ペットラーの First Step は子供向なり、米の Complete Grammar は悪著の部に入るべく、英語にて書いた エスペラント 學習書多き中に本書は特に 吾人が推賞に値する。但し部厚なだけ、やゝしつこきは致し方なし。

◎FIRST STEPS IN ESPERANTO, de Montagu C. Butler; 12 × 18 cm.; p. 158; prezo 9 pencoj; The British Esperanto Association; 2-a eldono, 1924.

嘗て本誌に紹介したものであつたが今度第二版が発行された。頁數は初版の二倍になつたのを見ても著者が再版發行に當つての用意と苦心とを語つてゐる。講義振りは舊套を破つた新しい型のもので英國 エス

ラント 協會の事務幹事として 實地體驗の上に礎を置かれたものである。因に氏の三子は皆生れ落ちるに エスペラント で育てられ立派に エスペラント を操つてゐる。

◎NOVA SATANO, de Mazumi Hugi, trad. de Içiro Sakurada; 13 × 19 cm., 27 p.; prezo 30 sen; eld. Librejo „Kanija“, Tera-maçi Ebisugaña, Kioto; 1924.

Unuakta dramo de moderna, aŭ pli bone estonta tempo, kiam rizo kostas kare kaj proretaro suferas de la malfacila vivo. La patro estas praktika aferisto kaj akaparas rizon kaj kaŭzas ĝian plikariĝon. Gefiloj, kiuj estas „humanismaj“ socialistoj, kontraŭstaras al la patro, kiu tamen obstine daŭrigas sian vojon. La filo kaj lia amatino kun siaj kamaradoj de humanisma, socialista rabbandito maskite atakas la patron. La patro saĝe rebatas ilin. La patro triumfe deklaras, ke li ankaŭ en sia juneco estis socialisto, tute same, kiel modernaj japanaj junuloj estas. „Jes, sed—li daŭrigas—mi eksciis, ke tia bonfara socialisma movado neniom servas en la vera signifo.“ Li rezonas, ke la vera socialisma mondo ekaperos nur tiam, kiam la kapitalismo atingos sian zeniton. Li do fariĝis „Nova Satano“—granda kapitalisto por progresigi kaj maturigi la nuntempan socisistemon. La juna koro de la gefiloj ne volas kompreni la „Novan Satanon.“

譯文は櫻田氏の事なれば申分なく流暢であるのみならず用紙印刷又美なれども處々誤植あり又組みが間々體裁よからざるは遺憾である。

著者が書き込まれてゐるもの以外の誤植二三:—

p. 2, l. 12 Mi nun aŭdos (1 Mi nun aŭskultos.

p. 3, l. —3 Kia ajn nomo mi estu, sed mi... (1 Kia ajn homo mi estu, mi...

p. 5, l. —9 li perdis patrinon (1 li perdis edzinon (?)

p. 12, l. 3 aĉeteble (1 aĉetebila

p. 16, l. 12 tra ĉi tiun enirejon (1 tra ĉi tiu enirejo

質 疑 應 答

◎La Revuo Orienta 第五年第一號 Hermano の註 2. Neniam mi ja vidis la stratojn kaj la foirejojn (esti) dezertaj, kiel nun なる文章で dezertaj は何故目的格語尾 *n* を附けないのですか。此文章に倣へば *Mi manĝis pomoj (esti) nematuraj* とも云へる筈です。然るに普通は *Mi manĝis pomojn nematurajn* と云つてゐる様に思ひますが如何でせう。

(厨清氏)

〔答〕 茲に *dezertaj* は目的語 *stratojn kaj la foirejojn* の形容語ではなく、略された *esti* の補足語です。即ち *esti* を更に展開すれば *Neniam mi vidis, ke la stratoj kaj la foirejoj estas dezertaj* です。然るに (*manĝis*) *pomojn nematurajn* の方は *manĝis pomojn esti nematurajn* ではない即ち *Mi manĝis, ke la pomoj estas nematuraj* ではなく、*nematurajn* は目的語 *pomojn* の形容語、即ち *ke...* の意ではなく *Mi manĝis pomojn, kiuj estas nematuraj* であるから必ず *nematurajn* と *-n* をつけなければなりません。次の文を比較

Ni trovis knabon mortintan = *Ni trovis knabon, kiu estis mortinta*. 死んでゐる少年を見附けた。

Ni trovis la knabon mortinta = *Ni trovis la knabon esti mortinta* = *Ni trovis, ke la knabo estas mortinta*.

◎同誌第五年第七號 „Pro Ŝi“ の中 *Ŝi sentas ĉe sia brulanta orelobo... kaj jen trovis liajn pasiajn lipojn atendantajn ŝian respondon*. で *atendantaj* は *esti atendantaj* と解すべきか。又『彼女の答へを待つてゐる所の彼の男の熱情的な唇を見出した』と譯して宜しいでせうか。(同氏)

〔答〕 上段は然り *Ŝi... jen trovis, ke liaj lipoj atendas (estas atendantaj) ŝian respondon*. の意です。茲に *Ŝi trovis... ŝian...* と *ŝian* とならず *ŝian* になつてゐるのに注意。これは上の *parafrazo* に見る如く動詞 *atendi* の主語は *Ŝi* ではなく *liaj lipoj* だからです。譯は『彼女は... 見るに彼の熱情的な唇が彼女の答へ(答への口吻)を待つてゐるのを見出し

ました』。

◎Paroladoj de Zamenhof, p. 12, l. 7: *Sed ĉu la plej grandaj mensogoj povus doni tiajn fruktojn, se inter ili ne starus altaj muroj, kiuj malpermesas al ili libere komunikiĝadi kaj vidi, ke la membroj de aliaj gentoj estas tute tiaj samaj homoj, kiel la membroj de nia gento*. の終りの *nia* は『吾々 Esperantistoj の』と云ふ意味なりや又は *malpermesas* の *ili* が『吾々の民族』といふのですか。前者だとすると文章の意味が變になり、後者だとすると文章が間違つてゐる様な氣がします。(Monto Verda 生)

〔答〕 何も前行のどの名詞を受けたと云ふわけではない、即ち御質問の前者をも又後者をも受けて *nia* と云つたものではありません。單に『(吾々とは異つた)他の民族の人々も結局吾々の民族と同じ人間である』と云つたまで、たゞ話者ザメンホフが聽者をもひつくるめて『吾々』と云つたまでです。従つてその時ロシア人の聽者なら『ロシア民族』と云ふ觀念が浮び、ドイツ人は『ドイツ民族』と云ふ事が頭に浮んだでせう。結局各自が『吾々』とは云はれ、ば各自『自分達』と云ふ考へが起るのですから、それと以外の民族と云へば差別がヒンとひくからそれでいゝわけです。

◎同書 p. 18, l. 5. *Vivu la reĝo al vi* の *al vi* はどう云ふ意味ですか。又 *vi* は誰をさしますか。(同氏)

〔答〕 こう云ふ *al* の用法は所謂 *Dativa konstruo* と云ふ奴で *Vivu via reĝo* と同じです(模範エスペラント獨習 p. 209 参照)。『貴君方に對して』*Vivu la reĝo!* と云ふ意です。*Vi* は大會の主權者たる英國々民を指す。◎同書 p. 31, l. 15: *Nia Kvaro por la Kvara* の意味。(同氏)

〔答〕 前年の *Kembriĝo* の第三回大會の時 *Tria* に因んでボアラック博士、カンニンガム博士、ポーレン博士の三人を大會執行幹部とし之を *Trio* と稱したに始まり、第四大會でも ミツプス博士等四名の大會の最高の *Estraro* を設けて之を *Kvaro* と云つたのです。然し其後は段々回數が多くなり然し多數の頭を作るわけにはゆかないのでこの

習慣は止めました。即ち *La Kvaro por la Kvara* は『第四回萬國エスペラント大會執行最高幹部』と云ふことで *D-ro Mybs, D-ro Schramm, S-ino Marie Hankel* 及 *H. Arnold* の四人のことです。

◎同書 p. 31, l. 3: *Mi estas certa, ke la Esperantistoj alte taksos la gravecon* の意味。 *taksos alta* の意ですか。

〔答〕『きつとエスペランティストはその重大なることを大に御認めになる(高く評價せられる)こと、思ひます』 *alte taksos* は *multe taksas* と謂はむが如し、茲では *taksos la gravecon (esti) alta* ではありません。

◎同書 p. 47, l. 19: *aŭ se ili dirus, al ni ne plaĉas la praktike tute bona vorto, estas, ni preferas, estas, ...* は何の事やらさっぱりわかりません。(同氏)

〔答〕わからぬも道理、二番目の *estas* は *esas* の誤植ですから。即ち『(又例へば)實地上更に差支へのない *estas* と云ふ語がゐれの氣に入らん、*esas* の方がいゝなんて彼等が云つたさしたらば...』。因に *esas* はイード語の *estas* です。

◎同書 p. 61 中程 „*kanto de cigno*“ の意味(同氏)

〔答〕『白鳥の歌』。白鳥の死ぬ時の聲(が最も悲哀であること云ふ事から詩人などの)最後の作。さ松崎氏譯『愛の人ザメンボフ』p. 163, 註(5)にあります。官僚的な似而非エスペランティスト達にはとまれてエスペラント主義の眞を説く事が出来ず、涙を吞んでエスペラント界公式の待遇を辭する決心で奥領ポーランドの首府クラコフ市に(露領ポーランドでは此の二十五周年の大會を開くことが出来なかつた)第八回萬國大會に當つて最後の思ひ出でに感慨深い演説をして其後は大會で演説をしなかつた。即ち *Kanto de cigno* は自ら此の最後の演説を指したのです。

◎同書 p. 51, l. 12: *Antaŭ li oni ankaŭ revis pri lingvo internacia, oni probis labori por ĝi.* の *probis* は *provis* の誤植ですか。(同氏)

〔答〕然り。『彼よりも以前に國際語を空想してゐたものもある、之を造る仕事をやつてみたものもある』。

◎同書 p. 50, l. 7: *la vivo mem donas al ili la necesan instruon* の *la vivo* の意味。

(同氏)

〔答〕エスペラントは既に生きた言葉である。多くの生命が吹き込まれてゐる。従つて卓上の空理論を以て實地の生命で出来上つたエスペラント語の習慣を無視しようとしても駄目である。若し人之を無視すれば『その生命が其人をたしなめることであらう』。

◎Fundamenta Krestomatio p. 44, l. —13: *Fine... ŝi rakontis al unu el siaj fratinoj, kaj baldaŭ tiam sciigis ĉin aliaj, sed je vorto de honoro neniu pli ol tiu, kaj kelkaj aliaj virinetoj de maro, kiuj tamen rakontis ĉin nur al siaj plej proksimaj amikinoj.* の説明

(朝鮮 N. I. 生)

〔答〕 *kaj baldaŭ.....* 以下を補足すれば *tiam sciigis ĉin aliaj fratinoj*, sed, *mi diras je vorto de honoro, neniu el ili sciigis pli multe, ol tiu unua fratino, kaj sciigis ankaŭ aliaj virinetoj de maro, kvankam tiuj ĉi ĉin rakontis ĝin nur al siaj plej proksimaj amikinoj. je vorto de honoro (mi mi ĵuras, kedu al mi などと同じで『同く、實際(きつと何々なんだ)』の意。譯: 終に...彼女(人魚)は自分の姉の一人に打ち開けました、するさやがて他の姉さん達も皆知つてしまひました、然しほんこの所 (*je vorto de honoro*) 誰だつても(受賣りに聞いた者は)その(最初にきいた)姉よりも餘計には(眞想)は知らなかつたのですが、又(それから)他の人魚達も(知つてしまひました)、尤も此等の人は只自分の最も近い友達にだけ話したのですが、(やがてそれからそれへさ傳はつてしまつた)』。*

御注意。御質問は簡單に要領よくわかりやすく書いて下さい。辭句等の質疑は原本の出所の頁行を明記の事。

SCIENCO

kaj SOCIO

ELEKTRO KIEL PILOTO.

(電氣の水先案内)

La plej danĝeran malamikon de maristo, la nebulon, ĝis nun oni kontraŭstaris preskaŭ senpove¹. Ĉe nebulo al la ŝipisto mankas ĝiu orientilo². Certe oni povas per son-signaloj subakvaj malgravigi la danĝeron. Sed ĉi tiuj helpiloj ankoraŭ estas konsiderinde³ neperfek-taj kaj aplikeblaj nur en certaj okazoj kaj je distancoj mallongaj. Precipe granda fariĝas la nebul-danĝero, se oni estas pilotanta al enmarigejoj⁴ de riveroj. Tie pro malfacilaĵoj ĉe la sinorientado ŝipoj emas surbordiĝi kaj alrifiĝi. Tial la ŝipistoj ofte perferas en tiuj okazoj senmove restadi, per tio komprene-ble perdante multvaloran tempon.

Ankaŭ en tiu ĉi embaraso ek-staris elektro kiel helpanto.

Kablo estas metata sur la mar-fundon, laŭlonge de la ŝipveturejo⁵, provizore ne plilonga ol 40 marmej-lojn. Ĝi ebligas al la ŝipoj eĉ ĉe nebulvetero sendanĝere enveturi en havenon. Laŭ la ĵurnalo „Indu-strie und Technik“ oni aplikas izo-litan, plurdratan⁶ kablon, kiu estas trafluata de alternfluo de ĉ. 550 periodoj posekunde. La kablofinaĵo libere kuŝanta en la maro estas kel-kajn metrojn senigata de la izolilo⁷ kaj alterigata⁸ per plataĵo. Je la alia finaĵo la kablo post intermetado

de klavo estas kunigata kun la poluso de alternflua generatoro, kies alia poluso same estas alterigata. La alternfluo produktas magnetan fortoliniaron⁹ ĉirkaŭ la kablo. Per tiu ĉi en ĉiu dratvindaĵo, kiun oni enigis en la fortoliniaron, estas in-duktata per alternfluo, kiun oni povas aŭdebligi en telefono. Se oni do sur ĉiu ŝipa flanko en kon-venaj formo kaj loko aranĝas tiajn vindaĵojn kunigitajn kun telefono oni povas per la sonforteco konstat la situacion de la ŝipo. Tiel ekipite ŝipo do povas laŭlonge de la kablo enveturi sendanĝere en la havenon.

1 殆んど抵抗する力がなかった 2 方向を定める手段 3 著しく(不完全) 4 河口 5 航路に沿ふて 6 針金数本の(電纜) 7 絶縁物(が数メートル取り去つてある) 8 接地されてゐる 9 磁力線の束

INSEKTOJ EN BIBLIO.

(聖書に記された蟲)

Skaraboj en Biblio nur unufoje estas menciataj, nome en la evan-gelio de Mathäus. En la sentencoj de Salomono la formiko dufoje kiel simbolo de laboremo estas glorata. Pri la pulo parolas la predikisto Samuel kaj ankaŭ David ĝin mencias. Ankaŭ araneo, muso kaj pediko kelkfoje aperas en Biblio. Tre ofte oni legas pri abelo. Sed el ĉiuj insektoj menciataj en Malnova Tes-tamento sendube rekordas la akrido. Ankaŭ tion oni povas rigardi kiel denovan pruvon por la danĝera domaĝemo de la akrido en antaŭaj jarcentoj en Malgrandazio kaj en Palestino.

LA UNIVERSO DE SUR LA LUNO.

(月から見た宇宙)

Sfera aperas¹ ankaŭ al la lunloĝanto la mondo, sed lia elrigardo² en la universon estas tute alia ol nia, ĉar la luno ne havas, kiel la tero, aerĉirkaŭaĵon, kies neimageble multaj molekuloj difuzas la lumon de la suno.

Sur la luno ankaŭ dumtage blua aervualo ne malpermesas la elrigardon en la ĉielan spacon. Nigra kaj malhela kontraŭe aperas tie la ĉielo. Krom la brilhela suno sur la ĉielo la steloj estas videblaj kaj la tero per la reflektata sunlumo kiel granda disko en malsamaj lumformoj³, kiel ni observas tiajn ĉe la luno. La lunano⁴ ankaŭ ne konas nubojn, nebulojn, pluvojn, resume ĉion ĉi⁵ li ne konas, kion ni nomas vetero. De sur la luno la elrigardo en la ĉielspacojn estas neĝenata⁶ kaj klara, sen malheliga haladzo kaj nebulo. La suno aperas samgranda kiel sur la tero, sed kontrastas hele kaj brile kontraŭ la nigrevelura ĉielo kaj ne subiras mallumigante kaj ruĝe, sed en blindiga brilo. La steloj, eĉ la plej malgrandaj, estas ĝis la horizonto same helaj kaj videblaj sen trembrilado kaj kiel trankvilaj lumigiloj. Dum la taghelo certe por la lunano la suno lumas desur la ĉielo kaj varmigas kaj klarigas ĉion, sed al li mankas la hela, difuza taglumo same kiel la iom-post-ioma⁷ noktiĝo de la tago, la krepusko; li ne vidas nek vesperan nek matenan ĉielruĝiĝon, nek ĉielarkon⁸, nek arktan⁹ lumon aŭ multekolorajn ĉirkaŭlumojn de suno kaj tero. La stelojn surĉielajn li

povas kunigi al la tute samaj stelfiguraĵoj kiel ni. Sed laŭ W. Brunner („Von Stern zu Stern“) sur la luno la meteoroj kaj aerolitoj estas pli danĝeraj, ol sur la tero; ili trapidegante la universon ne estas malhelpataj, malrapidigitaj per alta aermaro. Ne eklumas tie steloj falantaj kaj forkuregas, sed ili per la tuta fortego de sia planeda rapidemo frapegas la lunsurfacon. Ili verŝajne, kiel supozas kelkaj astronomoj, kaŭzis la ekeston de strangaj montformoj, krateroj kaj kraterkavaĵoj sur la luno dum ĝia praa evolustato.

Naturwissenschaftl. Korrespondenz
Dr. Frickhinger, München NW 2.

1 (球に)見える 2 (宇宙の)眺めは(吾人の)さばちがふ 3 (月に見るが如く)ちがつた照形に(盈蝕して)月の人 5 (吾々が天候を名づける)此等すべてのもの (知らぬ) 6 妨ぐるものなし 7 漸次の(夕ぐれ) 8 虹 9 極(光)。

科學社會欄を設けることになりました。丘英通氏が世話をして下さる 答ですが 本月號は取り敢へず記者の手で編みました。

新 刊

醫學博士西成甫先生監修★定價四十錢
東大醫學部 エス 會 編纂★郵税二 錢

醫學エスペラント文集

四六判美裝四十頁上等紙印刷優美
京都寺町夷川上ルカニヤ書店發行

我邦醫學界のエス運動の發展に鑑み 醫學生向講習讀本の用に供すべく エス文の外國出版醫書及我邦醫學者業績中より材をとり西博士の努力と植田、久留、長谷川、岡本氏等(會員)の推敲取捨を経て更に京大八木日出雄氏に文書の配置短縮及取捨を 同氏 渡支前多忙にも拘らず大努力を拂はれ 完成せしめた。このこと。醫學校で講習の際本『文集』を學會『講習用書』と併用され、好適の讀本たらん。本書の出現は醫學エス界の一大福音なり。

俗謡の翻譯

(Japanaj Popolkantoj.)

日本の詩歌は西洋の詩とは根本が異つてゐる(『エスペラント作詩法講義』参照)ので、之をその歌曲に合はせても歌ひ得るようにはエスペラント譯するのには中々苦心がいる。勿論平仄 ritmo にかまはずに、即ち散文に譯せば曲にのる、然しそれでは詩としての平仄から来るべき情味は全く滅殺されてしまふ。普通の長短詩なら字數にかまはず、詩形に翻譯出来るが、俗謡の如き歌曲のあるものは日本の原文と同じ綴にして置かぬと原曲で謡ふことが出来ぬ。尤も日本の歌謡は或綴を長く引つ張ることが多い、そう云ふ所は時に一綴に、又早口につめる所は原謡の二綴を一綴になほしなどして譯することも出来るが然しこれは餘程考へてやらぬと聞きぐるしくなることがある。

次に最も注意を要する點は paŭzo の問題でこれを無視すると、さても歌へぬ料物になつてしまふ。例へば『さいた櫻になぜ駒つなぐ』は

さいた／さくらに

なぜこま／つなぐ

第一、二行共七綴であるが paŭzo は／で示した場所にある。依て譯の方もそう paŭzo を置かぬと歌へなくなる。

長く引つづる綴、就中それが句尾にある時には nefermita silabo 即ち母音で終る綴を用ひる方がよい。殊に義太夫の如きものを譯する場合に然り。又歌ふに際して fermita silabo を引つ張る場合には母音のみを長く引き子音はその停止の際極めて短く響かす様に注意せねばならぬ。例へば batas の tas を長く引く場合には t-a-a-a-as と a を引き s は最後に一寸響かず、ta-a-su などと、s を su と長く響かせてはならぬ。

日本語の『ん』は子音ではなく『綴音』、即ち他の假名文字と同價の長さをもち得るのであることに注意せよ。

綴を合はせ、paŭzo を合はせても、さて實際歌つてみると變に調子がわるいことがある。そんな場合には口調がよい様な音の語を取りかへねばならぬ。これは日本の假名

文字(即ち綴)は一子音一母音であるが、西洋語の綴は一母音に多くの子音がついてゐることがある(此の點はエスペラントは母音の多い sonora な言葉で甚だしいが、でも dekstra, pre-ter など一綴に二子音以上を含むものがある)ためであることが多い。こう云ふ點でも充分苦心させられるものである。

次に内容の問題であるが、名譯は辭句をそつくり直譯することではない、原文の意味、氣分をしつくり interpreti するにある。例へば英文を單に單語を逐次に同意義のエスペラント單語に置き換へたさて、それは翻譯ではない。英語とエスペラントは既にその精神、靈がちがふから、こんな翻譯は單に英語の ombro で、エスペラント文とは云へない。況や平仄に依て拘束される韻文、更に歌曲に依て制肘せられる俗謡の翻譯に於ては、原文の情味を美事に移すことを第一義とせねばならぬ。且つ又俗謡の辭句の末には随分無意義な詞もあることであるから、取捨補足の手心を用ひねばならない。

西洋の詩を曲にのせて翻譯するには原詩の平仄(それによつて原曲が作曲されてゐるのであるから)をも襲踏せねばならぬが、幸、日本の韻文には揚音の平仄はないからその必要はない。然し曲の抑揚をよく考へて譯詩の ritmo を定めないと矢張り調子が變になる。

譯 例 二 三

さいた櫻に Al arbo plenfloranta

なぜ駒つなぐ Kial ligi ĉevalon?

駒がいさめば Ĝi kaŭzus ĝojsaltante

(あの) (Certe)

花がちる Floran disfalon!

〔註〕 Paŭzoj は『さいた／さくらに／なぜこま／つなぐ／こまが／いさめば／あの／はながちる』譯は第一、三の versoj は jambo 格、第二、四句は anapesto 格。『満開の plen'flor'anta 樹になぜ馬をつなぐと云ふのか。馬がいさんで ĝoj'salt'ante 花の散亂 dis'falo を惹起すかも知れないぢやないか』この原謡は七七七七綴調であるが、歌曲によつては(あの)なる語のないのがある(七七七五)。一般に此の如き俗謡は『七(又は八)七

七五』である。格はそのつもりで綴数を増減する必要がある。それには trokeo と jambo は単に一綴づゝつゝつたもの、amfibrako, daktilio, anapesto も同様一綴宛つゝつたものであることを念頭に置かなければならぬ。即ち

tr.	/ — / —	am.	— / — — / —
jam.	— / —	dak.	/ — — / —
		an	— — / —

本譯例の詩格は

— / — / — / —	7 綴
— — / — — / —	7
— / — / — / —	7
(/ —) / — — / —	(2)+5

都々逸	DODOIC'-KANTO
都々逸ヲ野暮でも	Dodoic'a mi fi-bardo
やりくり上手	Lerta ja en monafer'.
今期も七ッ屋で	La mastro de lombardo
ほめられた	Laŭdis min en ver'.

〔註〕詩格は左の 8 / — / — / — / —
如く trokeo 格を第三 7 / — / — / — /
及四句に於て一綴宛 7 — / — / — / —
遞減したもの。 5 / — / — /

『都々逸のへゑ野詩人 fi-bardo = bardaço たる吾輩も、金策 mon'afero にかけては en 上手なもんだ、だから質屋の主人奴ほんさに en vero = vere おれを褒め居つたわ』。原文に『ごごいつゝ』と切り出されてみるに、これに支配されて De Dodoic' などと譯してはさても歌へない。Dodoic'a とすればしつくり行ける。これは固有名詞(又はそのまゝ原音を用ひる語)があつた場合はいつもそうで、原位置へそのまゝ置かぬと具合がわるいものである。

舟歌	KANTOJ DE REMISTO
やれ	Ja-re.....
船頭かわい	Ŝipiston gardu, ho, Di'!
音渡の瀬戸で	Ondeg' furiozanta
一丈五尺の	Remilon longan al li
やれ それ	Ja-re so-re.....
櫓がしわるゝ。	Fleksas, ĝi batante.

〔註〕『やれそれ』の如き interjekcioj は原文のまゝ残す外仕方がない(歌ふ上で)。第一、三 versoj は unu amfibrako と男性韻の daktilio 脚、第二句は jambo, 第四句は

trokeo. 『おんご』と云ふ地名はわざと除いて『おゝ神よ船人を守りたまへ、あれ狂ふ furioz'anta 巨濤 ond'ego は船人の長い櫓を撓はませる、巨濤が漣ち來つて』『一丈五尺の』は單に『長い』と云ふ意味である。この様な句を正直に kvin-metran など譯したら艶消しになつてしまふ。

やれ	Ja-re.....
沖の暗いのに	Sur la mar'sub plomb-ĉiel'
白帆がみえるよ	Brile puuktas blanka vel',-
あれは紀ノ國の	Do estas el Kij-lando

やれ	Ja-re.....
みかん船よ。	Oranĝ-portanto.

〔註〕第一、二句は男性韻の trokeo 格、第三、四句は Jambo 格。『沖に、鉛色の空の下に、白い帆がくつきりと點打つてゐる、きつと紀伊の國から來たみかん運搬船 port'anto だ』。

盆踊の歌	DANCKANTOJ DE LA
(山口縣岩國の)	SOMERMEZA NOKTO
妾や加古川	Mi estas Kakogaŭa
本藏がむすめ	Honzo'a filino:
力彌さまは	Rikija—mia rava
二世の縁。	Edzo destina.

〔註〕加古川本藏力彌など云ふ固有名詞は原位置に存置する方が歌ふ時に樂なことは『都々逸』譯の註で述べた。第一、三句は jambo 格、第二句は amfibrako, 第四句は daktilio、諺に曰く Edzo kaj edzino—ĉiela destino 『夫婦は天の配劑』と

寺の門口に	Ĉe l'templa enir-ale'
蜂が巢を掛けて	Vespoj nestis amase,
和尚さ出りや刺	La pastron pikas l'arme'
すはいりやさす。	Ĉiutrapase.

〔註〕『門口』は en'ir'aleo とした、amase 『群をなして』、la armeo 『(蜂)軍』共に滑稽味を増すため大げさに云つたもの、ĉiu'trapase 『出入の通る度毎に』詩格は次の如き混成脚:

— / — / — — /
/ — / — — / —
— / — / — — /
/ — — / —

(つゝく)

ENLANDA KRONIKO

[內 地 消 息]

©TOKIO.—Dum la tuta monato de ĉionbruliga varmego kutima ĉiutmerkreda kunveno ĉe J.E.I. estis senlace daŭrigita.

©CU.—Kun helpo de la ĵurnalo Ŝin-aiĉi, S-ro Naito el Nagoja gvidis kurson. Ĉeestis 30 aŭskultantoj. Tiel la nova grupo en tiu urbo bone progresas dank' al penego precipe de S-ro Kanda.

©MACUZAKA, MIE-KEN.—Esperanta grupo en Macuzaka Komerca Lernejo komencis eldoni gazeton „La Sankta Lumo“ bele presitan kun riĉa enhavo literatura.

©ŌSAKA.—Vespere la 15an de Aŭg. ĝenerala kunveno okazis ĉe Higaŝi-Kjookai. S-roj Niŝida el Kioto Kaŝasaki el Tokio kaj multaj samideanoj en tiu urbo kunvenis. Je la 17-a de Aŭg. bonveniga kunveno por Gesinjoroj Asai, kiuj lasttempe transloĝiĝis en tiu urbego, kaj samtempe por S-ro. Hori, kiu vizitis la urbon post sia propaganta vojaĝado en San'in-Distrikto. Kunvenejo estis fama „Unsui“ ĉe Ĉausujama kaj feliĉe S-ro. Fukuda, nia malnova amiko, honoris ĝin kun sia ĉeesto. Poste kunvenintoj kune promenadis sur stratoj ĝuante someran sentimenton de la urbego de Ĉukamacu!

©TOKUŜIMA.—De la 17a ĝis la 23a de Aug. okazis kurso duklasa. Matenan klason gvidis S-ro Ooguri, studento de Okajama Medecina Universitato, kaj posttagmezan S-ro Tokuda, studento de Kansai Gakuin. Poste S-ro. Ooguri sole gvidis altklasan, kiu daŭris ĝis la 28a.

©MACUE.—Uzante bonan okazon de la vizito de S-roj, Hori kaj Ŝindo al Sanin-Distrikto, Ŝimane Esperanta Grupo aranĝis kunvenon „Verda Vespere“ je la 10a de Aug. Dank'al klopodo de S-ro Ŭakacuki kolektiĝis multaj samideanoj en Ŝimane gubernio, inter ili sin trovis S-roj, Mijake kaj Iizuka, la bona helpanto al S-ro Jagi. S-roj gastoj kaj kelkaj aliaj samideanoj faris propagandan paroladon al sesdek aŭskultantoj.

Poste kunvenintoj ŝipete aranĝis la duan kunvenon sur la belega lago „Ŝinĵi-ko“ kaj ĝuadis delikatan sentimenton de legenda lego, emocia pontego kaj poeziplena urbo de belulino ĝis la noktmezo.

©MIHOGASEKI, ŜIMANE-KEN.—Sekvintan tagon de interesa verda vespero ĉe Macue S-roj Hori, Ŝindo ŝipete vojaĝis al Mihogaseki, haveneto de beleco kaj mito. Tie okazis propaganda parolado sub la helpo de „Hokumeiŝa“ kultuna grupo gvidata de S-roj. Okuiĉi kaj Sasaki. Kaj vespere okazis la dua kunveno. Remante ŝipeton super belega haveno kunvenintoj perfekte ĝuadis naivan sentimenton de la poezia velaĝo.

©TOTTORI.—Je 12a de Aug. S-ro. Hori kaj Ŝindo faris propagandan paroladon sub la aranĝo de la Tottori Esperanta Grupo. Dank'al penego de S-ro. Ogura, nia malnova samideano, ili akiris grandan sukceson kun cirkaŭ cent aŭskultantoj—Sekvintan tagon samideanoj en tiu ĉi urbo aranĝis ekskurson al Marbordo Uradomi, alinome Ŝoomacuŝima, kaj ĝuis belegan scenon

de misteraj insularoj kaj konvinkiĝis ke tiea sceno ne estas malgranda Macuŝima, sed pligranda kaj plibela Macuŝima. Ili gustumis freŝan fiŝaĵon post refreŝiga naĝado. Vespere okazis bonveniga kunveno por la du gastoj ĉe iu fama japana restoracio kaj trinkadis kaj babiladis ĝis noktmezo tiel la du vojaĝantoj ricevis boregan impreson al tiu distrikto en sia unua vizito.

©AJABE.—S-ro. Hori sola vizitis la sanktan urbon de Oomotoismo. S-roj. Juri kaj Odaka fervore akceptis lin. Je la 15^a, vespere de Budhafesto, *bonveniga* kunveno okazis por li kaj li faris paroladon esperante al Oomotoismaj samideanoj. Sin banante kun lunlumo samideanoj rigardis la dancadon de kamparaj gejunuloj *bonodorantaj* kun arkohola elspiro.

©FUKUOKA.—Je la 31^a de Aug. la dua kongreso de la Kiuŝua Esperanta Ligo okazis en Fukuoka. Pli ol cent samideanoj kunvenis el diversaj lokoj en Kiuŝu. Ankaŭ S-ro. Jagi partprenis el Kioto. Ĝenerala kunveno, fakaj kaj laboraj kunsidoj, kaj komuma vespermanĝo propaganda parolado ĉiuj akiris bonan sukceson. Pri detale bonvolu atendi venontan numeron.

©OGAŬARA, MIJAGI-KEN.—La Nordo-Japana Esperanto Instituto, kiu estis nove fondita de kelkdek samideanoj en tiu urbeto, eldonas belegan gazeton „La Lekanto.“

©AOMORI.—Je la 29^a de Aug. samideanoj en Aomori gubernio kunvenis ĉe urbo Aomori. S-ro. Akita kaj Iŝiguro ankaŭ partprenis, Kunvenintoj fondis Aomori Es-

peranto Asocio, kaj faris kelkajn rezoluciojn. Vespere S-ro. Akita kaj Iŝiguro faris propagandan paroladon ĉe la Aomori Virina Liceo kun helpo de Reimei-ŝa.

©HIROSAKI.—S-ro. Iŝiguro gvidis kurson en tiu-ĉi urbo kaj urbeto Haĉinohe kun granda sukceso.

©OTOMARI, SAHALENO.—S-ro. Akijama visitis la plejnordan distrikton de nia lando kaj aranĝis Esperantan paroladon kaj kurson en tiu-ĉi urbo de la 21^a ĝis 28^a de Aŭg. Kiel verda frukto de lia laboro, nova grupo naskiĝis en tiu-ĉi urbo.

秋季遠足會

茨城縣館野の高層氣象臺は大石和三郎氏が臺長であるだけに門札の **Aerologia Observatorio** を始め其他の掲示等にもエスベラントが用ひられてある。大石臺長より懇篤な御案内があり下の如く見學に行きます。多數御参加を望む。但し希望者は學會宛御一報置き下さい。中食辨當各自御持參の事。

十月十七日午前七時四十五分上野發。荒川沖九時四十分著。徒歩。又は前日土浦に一泊自動車にて行かるゝも可。

當日雨天ならば十九日の日曜にくりのべ。

POKALOJ

De Oogai Mori

Tradukita de C. Kaji.

森鷗外『杯』梶剛譯

(VI)

Ŝia sintenado plene esprimas ŝian volon, permesante nenian malkomprenon.

La juna knabino, kiu proponis sian pokalon, nun retiris ĝin—grandan, brilarĝantan pokalon kun la skribaĵo "NATURO."

Alia knabino redonis la nigran pokaletan al la posedantino. Jes, ŝi redonis la malgrandan, nigran pokalon laŭŝajne faritan el malvarmiginta lafo sprucinta el kratero.

El japana originalo de D-ro Mori

Tradukis C. Kaji.

第八の娘の態度は 第八の娘の意思を 表白して、誤解すべき餘地を留めない。

一人の娘は銀の杯を引き込めた。

自然の銘のある、耀く銀の大きな杯を引つ込めた。

今一人の娘は黒い杯を返した。

火の坑から湧き出た 熔巖の冷めたやうな色をした、黒ずんだ、小さい杯を返した。

第八の娘は徐かに 数滴の泉を汲んで、ほのかに赤い唇を潤した。

昨年度総目録

◎本誌昨年度 1923 年の総目録残部があります。合本をなさうと云ふ方に 實費で御頒ちします。送料共五錢。

◎昨年度の雑誌は 十二月號を除き残本が少しあります。御紛失の方には 一部三錢(切手でよし)で御ゆすりします。なほ普及用に御使ひ下さい。(無料、但し郵税を御持ち下されば助かります)。

懸賞課題答案

(五月號出題)

(1) ストーズの上の二つの壺の間に鐵瓶がのつてゐる。にえ湯のはいつてゐる その鐵瓶から蒸氣が出てゐる。戸口のそばにある窓を通り抜けて蒸氣は中庭へ出てゆく。

(2) ストーズの上に壺があり、そして其の間に鐵瓶があるのである。それは du potoj に冠詞がついてゐないからである。即ち du potoj は話してゐる御本人は勿論既に知つてゐるのであるが、聞く人は ストーズと云はれてその方を見始めて du potoj の存在を知る、即ち不定(『模範エスペラント獨習』p. 156 参照)である。若し壺の中の間にストーズがあるを示して云ふのならば inter la du potoj と冠詞が入るべきである、即ちストーズの存在を示すのであるから『どこかの二つの壺の間に』(ストーズがある)では話にならぬ、必ずや『(君も御承知の)それその二つの壺の間のストーズの上に』であるから特定、即ち inter la du potoj と冠詞が入るべきである。

今回は應募者は 中々多數であつたが正解者は 長野縣中村留雄氏 と神戸市河野貞治氏のみであつた。別府日出生氏 及 大森志郎氏のも (1) の譯は正しかつたが (2) の説明が不足してゐた。

新出作文課題

次の日本文を エスペラントに譯し、十月二十日迄に 學會編輯部宛 御送り下さい。九月號課題答案と表記の事。賞一名。

(1) 目下試験準備で御いそがしいでせうが明日の例會へは是非御出席下さいませ。

(2) 九月一日が来るに關東の大地震を思ひ出します。

(3) 來年は第十三回エスペラント大會が京都市で開かれる。僕もみつしり エスペラントを勉強して出席しよう。

(4) 大會で各地から集まつた同志と語り合ふ位愉快な事はない。

燈 下 よ り

◎八月下旬 突然東京逓信局から我が誌に對する 第三種郵便物認可の 取消を申渡して來た。七月號に廣告を附録にして挿んだのが規則違反 ださ云ふ。廣告はよい 筈ださ云へばそれは當方の意見 如何で第一こんな廣告を買ふ人がありますが附録は賣物でなくてはならないさ。どうも云ふ事が變だが泣く子さ地頭にはかなはず泣き入り。

◎そこで保阪委員が公務多忙中を逓信局へ度々足勞せられ約束郵便の手續をせられた。そのために九月號の發送が非常に遅れて會員諸君にひどく御迷惑をかけました。茲にお詫して置きます。

◎茶目委員 須々木要君 外交官試験を受験したが受験希望外國語(第二外國語)としてエスペラントを申し立てた。外務省は膽をつぶして下の如き重要公文書を調製して交附して來た。茶目君大フンガイ。試験など受けてはやらぬさいきまいてゐた。

人普通第九五二號

大正十三年八月二十二日

高等試験第二部長 松平恒雄

須々木要殿

高等試験令第十四條ニ依ル受験外國語ニ關スル件

貴下本年度 高等試験外交科試験ニ際シ高等試験令 第十四條ニ依ル外國語中 エスペラント語ヲ 第二外國語トシテ 受験方願出ノ次第有之候處 該語ノ受験ハ之ヲ 許可セザルコトニ決定致候ニ就テハ 英語ヲ以テ 受験スヘキ儀ト御承知相成度此段申進候也

どうせ第二外國語の試験は無い習慣であるからどうでもよい事だが、外務省の役人をあつさ云はせ、わざわざ斷り狀を書かせただけで金十圓也は安い宣傳費だ。

◎本年は年鑑を出さぬ代りに 第十二回大會の Protokolo を本誌附録として出版する筈である。

◎毎週水曜日の學會例會でゴーゴリの Revizor の輪講をやつてゐたが近日了る。來月からは他の本を讀むことになるう 此の際多數在京會員の出席を望む。

◎震災前神田の學士會で開いてゐた第四水

曜日の例會は 會場焼失のため一年間止めて他の水曜日同様學會事務所で開いてゐたが十月から復活する。第一回は十月四日の土曜日神田淡路町の多賀羅亭で晚餐を共にする筈。毎月一回やるつもりである。そして毎回有益な講演(昔やつてゐた通俗講演を復活して)を聞くことにしたい。毎回在京七百の會員に一々通知は出来ないから希望者は御一報下されば通知する。會費(晚餐)は二圓五十錢か三圓位のつもりである。

◎高等研究會も復活したいと思ふ。多分十月中旬から實施の筈。毎週土曜日の豫定。是亦希望者は申込んで置かれれば開始の時通知します。

◎學會の法人組織に就ては大井氏が多忙中を度々府當局へ出かけ當局の意向をきいた。最初の基金五千圓では少い様だこの事で目下研究中。十月の會合で相談をして策を定める筈。

◎此の夏 進藤委員は山陰地方宣傳旅行をした。その節有名なる美保ヶ關にて講演を終り、夜半同行の若規飯塚二氏及同地北溟社の幹事奥市氏等と屋形船に提灯をかゝげ港内に浮び出で夜の浪にゆらるゝまゝに盃を傾け大に氣焔を吐く折しも前刻の講演を傾聴した船頭子感慨のあまり即席に誦じて曰く

世界諸國に通ずるものは

エスペラントに戀の道

蓋し正調安來節なり。心ある者はエス譯したまひれ。〔編輯當番堀生〕

新 設 地 方 會

◎大泊エスペラント會。

樺太大泊町榮町福富重雄方。

代表者 福富重雄氏。

◎北日本エスペラント學會

宮城縣大河原町一一六あかしや發行所内

電話十八番。振替仙臺五八八五番

代表者 金野細雨氏。

★★★

カニヤの四大新刊

DISKO ESPERANTISTA

ESPERO KAJ TAGIĜO

Kantita de S-rino Uemura.

美しき聲の所有者植村女史がピアノの伴奏で我聖歌エスパーロ ミ タギージヨを封じ込めた両面ディスク!!

一般蓄音機店では買求が出来ません、直接「カニヤ」に振替貯金其他の方法で御申込になれば直ちに送ります、運送中の破損は私共が御引受申します其點は安心して御申込下さい。

定價荷造費送料共 1.70

HUGŤ MAZUMI

NOVA SATANO TRAD. de I. Sakrada 定價 .30 送料 .04
(Unu Akta Dramo.)

Serio INFINITO 第一卷として櫻田氏の此エスペラント譯は實に爲されねならぬ我々の事業を實行の方へを進めた第一歩である。

猶印刷中なる安田勇吉氏の INKUBO 以下引續出版準備中、同志諸君の熱誠なる玉稿山をなしつゝ有り、本叢書の遂次刊行は全世界エス界にカンゲイを受けて飛散らでろう。

Librotenado en Esperanto. de H. Kamo.

同志加茂秀雄氏の著書である 本書は商業學校に於て八木氏 エスペラント講習讀本其他にて一通りの文法語法を會得したる學生に實用的 エス語 を教授するに便ならしめん爲めに作られた簿記教科書である。

Medicina Krestomatio de Esperanto. de Dr. Niŝi, Todai E.G. 定價 .40 送料 .04

東大教授西博士監修の下に 東大醫學部エスペラント會編纂の本書は實に我國エスペラント實用運動に一大原動力を與へたるものである、本書が全世界の學術用 エス語運動の先驅者たる事は勿論である。故に數ヶ月をまたずして全世界各地の醫學界より本書の注文殺到し來る事を想像すれば實に快心になふ事である、

京都エスペラント出版元

京都 カニヤ書店 寺町夷川

電話上二五五五番 振替大阪二三四〇四番

日本エスペラント社發行書籍目録

	定價	送料
千布利雄著 <small>習用 改訂 教科用 増補</small> エスペラント全程 (厚クロース綴).....	1.50	.06
既往八年間我國エス語教科書の權威として『エスペラント全 程』の價值は既に定評あり、然れども著者は之に満足せず、推 敲多年又自ら本書を用ひて教授したる經驗に鑑み、改むべきを 改め、増補すべきを増補し、茲に全く面目を一新して新に編纂 せしものなり、殊に隨意科『エスペラント韻律概要』の一章は 我國に於て全く新しき述作に係るなり。		
千布利雄著 上 練習課題解答集 (説明附)25	.02
『練習課題解答集』は 獨習者及び教師用として缺く可らざる もの、從來是れ無きを遺憾とせしが、今回特に別冊として發行 せり。		
千布利雄著 エス語大文法第一輯、前置詞.....	.80	.04
千布利雄著 上 第二輯、副詞.....	.70	.02
小坂狷二著 エスペラントの手引 (小形本).....	.05	.02
小坂狷二著 エスペラント教科書 (短期講習用書).....	.25	.02
小坂狷二著 上 講義録.....	.25	.02
小坂狷二著 エスペラント模範練習讀本 (解説附).....	.50	.02
小坂狷二著 ソップ物語 (詳註附).....	.45	.02
川原次吉郎 オレツシング物語 (脚註附)25	.02
小坂狷二著 エスペラント助辭一覽 (小形本).....	.10	.02
小坂狷二著 夏洋白珠集 (PERLOJ EL LA ORIENTO) (和漢模範文譯).....	.45	.02
小坂狷二著 論語 (LA VORTOJ DE KONFUCIO) (エスペラント譯).....	.40	.02
千布利雄著 大成日エス辭典前編 (A-K).....	3.50	.10
千布利雄著 同上後編 (M-Z) (印刷中)		
中村、黒坂、千布 共著 大成エスペラント和譯辭典 (薄クロース綴).....	2.00	.06
押田、佐多 共編 羅エスペラント和譯解剖學名辭典 (薄クロース綴) ...	1.50	.04
大場嘉藤編 エス日及日エス海員語辭典 (薄クロース綴).....	.60	.02
淺井、セリシエフ、川原 共著 大成エス日對照會話編 (印刷中)		
由里忠勝著 實用エスペラント日常會話附手紙の書き方.....	2.00	.06
千布利雄譯 SALOME45	.02
小坂狷二著 等エスペラント教材 (講習用).....	.15	.02
小坂狷二著 同上講義.....	.15	.02
小坂狷二著 作詩法講義.....	.15	.02
平和と戦争 (PACO KAJ MILITO) (日本物語)15	.02
エスペラントの榮 (宣傳用) 百枚.....	.30	.02

【切手代用拂込ハ一割増】

— 發 行 所 —

日本エスペラント社

東京市神田區西今川町 7.

電話牛込 5151—振替東京 51613.

◀ 洋書部: エスペラント洋書澤山あり

(目録要二郵券) ▶

東京★ 四 方 堂 月 報 ★本郷

振替東京九五五六番

目錄御申込第送呈

J. Forge; Abismoj. Romano Originala	1.39
T. Bernard; Angla Lingvo sen Profesoro. Momedio35
Svjentoŝovski; Aspazio. Tragedio80
Lambert; Bukedo... ..	.80
Esperantaj Prozaĵoj. Fabeloj, Novrloj, Skizoj70
Pruas; Faraono. Romano, Trad, Kabe, 3 Volumoj	3.60
Goethe; Ifigenio en Taurido. Drama	1.20
Spaak; Kaatje. Teatraĵo70
Zamenhof; Fundamenta Krestomatio	1.80
BULTHUIS; IDOJ DE ORFEO. Romano	2.95
Wagner; Estu Homo75
Sisley; Rakontoj al Mia Belulino	1.00
E. Privat; Historio de Esperanto65
Kabe; Pola Antologio60
Schiller; Rabistoj. Dramo80
Gogol; Revizoro. Komedio80
Rompantoj. Monologoj35
Richet; Sokrato. Dramo70
"Edinburgk" Esperanto Dict. Eng-Esp., Esp-Eng... ..	.85
Millidge; Esperanto-English Dictionary	4.45
Fulcher & Long; English Esperanto Dictionary... ..	4.45
Rhodes; English Esperanto Dictionary	2.95
Dictionnaire Complete Esperanto Francais	1.25
Boirac; Plena Vortaro Esperanto Esperanta Esp. Franca	3.95
Kabe; Vortaro de Esperanto	1.60
Avoto; Rimvortaro Esperanta95
Witteryck; Esperanto Conversation Book in 4 Language95
Fryer; The Esperanto Teacher. Complete Guide60
Frost; Spoken Esperanto	1.40
O'Connor; Practical Business Letters in Esperanto	1.20
Waddy. Tra la Jaro. Esperanta Lernolibro	1.50
Zamenhof; Fundamento de Esperanto. Eldono 5-n Lingvoj60
Shakespeare; Hamleto. Drama85
" Tragedio de Reĝo Lear	1.60
" Sonĝo de Someromeza Nokto	1.20
Garsin; Ruĝa Floro25
Korolenko; Arbaro Bruas. Legendo el Poesje40
Reymont; Lasta. Trad, Kabe20
Prevost; Manon Lescaut	1.65
Privat; Ginevra. Lirika Dramo35
Briggs; Cindrulino. Teatraĵetoj por infanoj55
Progresado de prigrimanto95
Serĉado por la ora ŝafano... ..	.35
Balzac; Vendetta. Novelo... ..	1.35
Luyken; Mirinda Amo	2.20
Nova Testamento de Nia Sinjoro kaj Savanto JESUS KRISTO	1.80
Gravo Signifo de l'Nova Testamento en Esperanto15
Zamenhof; Rakontoj el la Biblio85
Himnaro Esperanta15
Poe; Puto kaj Pendolo20
Zamenhof; El la Biblio. 7 Volumoj	3.55
Eroŝenko; Unu paĝeto en mia lernejo vivo22
Pellico; Pri la devoj de l'homoj65
Stephen; Fundamentoj de Kvakerismo	1.40
Gogol; Portreto. Rakonto80
Kroptkin; Salajro... ..	.20

佛國製エスペラント胸章 A. 0.95 B. 0.65 C. 0.45

中等高等用教材各種四五十部宛有之候

秋田雨雀・小坂狷二 共著

模範 エスペラント獨習

改訂第二十版

西洋の教科書の焼きなほしではない。語系を異にする日本人の爲めに全く新しい様式で講義されたものである。外國語の素養なき初學者も趣味のうちに習得が出来。既にエスペラントに熟達した人も他書に見出し得ぬ知識を求め得られる。〔布装三八〇頁。定價二圓。書留送料十九錢。〕

ブリヴァ著・松崎克己譯

愛の人ザメンホフ

他の萬國語が盡く失敗せの中にエスペラントのみひびき今日の隆盛あるは何故ぞ。それは此の語が優秀であるの幾多熱心の士が崇高なるエスペラント主義、即ち人類主義に感激し、身をすて、普及に努力し、努力しつゝあるからである。人類主義の教科書たる本書二〇〇頁を讀むはエスペラント學習者の義務である。〔定價金一圓。書留送料十三錢。〕

振替口座東京
四二八八番

叢文閣

東京市牛込區
神樂町二丁目

エスペラント全篇姉妹篇

千布利雄先生編著
エスペラント讀本及文範（註解附）

第一篇 定價七拾錢郵税四錢
講習用 獨習用

此の書全篇を通じて充分精讀練習すれば世界に潤歩して恥しからぬエスペラントとなる事が出来る。著者の僞らざる告白である。エスペラントの文法語法を一通り學んだ人、又は學びつゝある人は、其内容の豊富なるを完全せる點に於て國際的レコードを破り且つ賞讃を博したる本書に依つて遺憾なく新語を完成する事が出来る。

發行所

ヴェルダ・ウトビーオ社

大阪市南區上本町七丁目五二六五
振替口座大阪五五六二九番

エスペラント

講習用書

文法二十四頁、讀み物三十六頁、音符四頁
初等講習用として 理想的の教科用書です
定價五十錢、郵税二錢。十冊以上は一割引
五十冊以上一割五分、百冊以上は二割引。

やさしい讀み物

懇切を極めた 註譯振り、初等講習者 無二の好侶伴。四六半截形本文七十六頁。
定價十五錢、郵税二錢。多數注文口は割引

發行所

日本エスペラント學會

振替東京一一三二五番

大正十三年十月一日發行(毎月一回一日發行)

DAIDOŠA

UNUAKLASAJ PRESISTOJ EN

Esperanto, angla, franca,
germana, rusa, itala, hispana
kaj ceteraj lingvoj
de la tuta mondo
Speciala arto en muziknotoj

{LIBROBINDO}

樂譜及各國語出版

大道社

東京市麹町區隼町七番地

電話

振替口座

四谷六二一二番

東京五一五七二番

誌雜刊月

ローマ字世界

◎國字問題解決の先驅◎

錢十二部一價定
圓貳金前の一

◎日本の國字となるべき名譽を運命をもつた日本式綴方に
よるローマ字の雑誌!!
◎標準的綴方としての日本式ローマ字を應用し實際化したロ
ーマ字の雑誌を御覽なさい!!
◎ローマ字の日本式綴方の論議、要點等に就ては郵券二錢を
御送り下されば「ローマ字のすすめ」といふ小冊子を差上げ
ます。

東京市本郷區駒込曙町十一番地
財団法人 日本ローマ字社
振替東京二一五〇四・電話小石川七〇一

本誌購讀料

一部 郵税共 二十二合
半年分 前金 一圓四十錢
一年分 同 二圓六十錢
(學會々員に限り二圓四十錢)

本會振替口座

一般會計用 {東京 11325 番
長野 3283 番
基本金専用 東京 32089 番}

大正十三年九月二十日印刷

大正十三年十月一日發行

發行所 日本エスペラント學會
東京市牛込區新小川町三の十四
編輯兼者 小坂 猶 二
印刷所 (大道社) 岸山芳太郎
東京市麹町區隼町七番地

村田正太著

定價(上製 貳圓五拾錢書留(拾貳錢)
並製貳圓送科)

エスペラント講話

冊壹全

最も系統的に純語學的見地からエス語を研究し、萬國醫術用
語としてエス語が最も合適なることを實證したものである。
大震災で製本の大部を失つたが今回特に讀者各位の便をはか
り廉價版を出すことにした。御愛讀を乞ふ。

發行所

本郷區生町三番地 醫事新聞社
振替東京三五八五番

賣捌所

本郷區龍岡町三八番 吐鳳堂書店
本郷區東片町一五二番 新極東社
振替東京六六七七九番